

NOI ȘI CEILALȚI

Tehnici de prevenire a bullying-ului

Curs optional

Clasa: a IX-a

Nr. ore: 1 oră/săptămână

Tipul optionalului: optional ca disciplină nouă

Durata: 1 an/ 2022-2023

Propunător: Prof. Daiana Drăguș

Instituția de învățământ: Liceul "Andrei Mureșanu" Brașov

NOTĂ DE PREZENTARE

Comportamentele agresive de tip bullying, regăsite fie în mediul virtual, fie în cel real, fizic, au un impact extrem de negativ nu doar asupra victimelor acestora, dar și asupra celor care le inițiază. Ele lasă urme care, de cele mai multe ori, nu se vindecă și care determină traiectoria ulterioară în viața viitorilor adulți. În ultimii ani, accentul s-a pus din ce în ce mai mult pe identificarea acestor comportamente agresive de tip bullying și cyberbullying, însă prevenția este cea care poate face diferență în mod semnificativ.

Scopul acestui curriculum la decizia școlii este de a crea contexte pentru reflecție și de a forma un climat în sala de clasă propice afirmării și acceptării diversității de opinie și de manifestare. Cursul optional este astfel gândit a se adresa în principal elevilor claselor a IX-a, care încep un nou capitol în viața lor, cel mai adesea alături de colegi pe care îi descoperă acum pentru prima dată. Cursul își propune, aşadar, să contribuie la realizarea unui climat general de susținere emoțională și provocare intelectuală, în care fiecare personalitate să se poată dezvolta conform potențialului propriu.

Deși tematica aceasta se regăsește și în cadrul orelor de consiliere și orientare cuprinse în curriculm național pentru învățământul liceal, necesitatea unui curs separat se impune întrucât este nevoie de un efort susținut și continuu pentru a forma valori și atitudini, care, alături de competențe, să le permită viitorilor adulți posibilitatea de a construi o societate a incluziunii și a toleranței.

"Noi și ceilalți" a apărut ca urmare a participării la un curs pe această temă la Bologna în iulie 2022, intitulat **How to stop bullying and cyber bullying in schools and promote social emotional learning**, ca parte a Proiectului Erasmus + ETIC desfășurat în cadrul Liceului "Andrei Mureșanu" Brașov. Activitățile propuse în cadrul acestui optional utilizează abordări didactice prin excelență moderne (realizarea de filmulețe pe o anumită temă, lucrul pe grupe sau în perechi, autoevaluarea ca parte integrantă a procesului de evaluare etc), promovând tipuri de relaționare cu celălalt într-o manieră creativă și inovatoare.

Competențe generale

1. Cunoasterea și utilizarea unor termeni, notiuni și metode specifice de creare a unui climat pozitiv, cu impact în viața cotidiană.
2. Dezvoltarea de strategii menite să prevină, reducă și stopeze fenomenul de bullying și cyberbullying în școli.
3. Dezvoltarea capacității de comunicare care permite relaționarea interpersonală.

Competențe specifice

1. Cunoasterea și utilizarea unor termeni, notiuni și metode specifice de creare a unui climat pozitiv, cu impact în viața cotidiană.

Competențe specifice	Conținuturi
1.1 Familiarizarea cu terminologia specifică definirii situațiilor de tip conflictual și bullying.	<ul style="list-style-type: none"> • Definirea conceptelor de bullying și cyberbullying; trăsături specifice • Modelul Olweus de prevenție și de combatere a bullying-ului în școli
1.2 Identificarea tipologiei de agresor și victimă într-o situație de bullying	<ul style="list-style-type: none"> • Perspective culturale și sociale asupra cyberbullying-ului; • Caracteristici ale agresorilor și victimelor în spațiu virtual.

2. Dezvoltarea de strategii menite să prevină, reducă și stopeze fenomenul de bullying și cyberbullying în școli.

Competențe specifice	Conținuturi
2.1 Dezvoltarea capacității de reacție în cazul unor situații de tip bullying	<ul style="list-style-type: none"> • Factori care influențează mediul din sala de clasă
2.2 Realizarea de activități/ proiecte care favorizează lucrul în echipă	<ul style="list-style-type: none"> • Modalități de realizarea a conceptului "clasa care te susține"; • Competențele socio-emotionale
2.3 Oferirea de feedback în interacțiuni	<ul style="list-style-type: none"> • Perspective culturale și sociale asupra cyberbullying-ului; • Caracteristici ale agresorilor și victimelor în spațiu virtual

3. Dezvoltarea capacității de comunicare care permite relaționarea interpersonala

Competențe specifice	Conținuturi
3.1 Documentarea și susținerea unor prezentări elaborate în cadrul activităților de tip proiect.	<ul style="list-style-type: none"> • Diferențierea între conflict și bullying • Caracteristici ale agresorilor și ale victimelor • Factori de risc vs Factori de protecție (pentru individ/ familie/ școală/ comunitate) • Cyberbullying vs Bullying-ul de tip tradițional
3.2 Realizarea portofoliului	<ul style="list-style-type: none"> • Prezentarea portofoliului personal cu referate realizate în Power Point.

Conținuturile învățării:

1. Definirea conceptelor de bullying și cyberbullying; trăsături:
  - dezechilibru în raporturile de putere;
  - caracterul repetitiv;
  - comportament agresiv cu impact major asupra celuilalt.
2. Elemente ale auto-motivării: definirea scopurilor SMART
3. Cei cinci stâlpi ai colaborării:
  - eficiență;
  - caracterul dinamic al leadership-ului;
  - comunicarea;
  - ajutorul reciproc;
  - efortul către atingerea acelaiași țel
4. Modelul Olweus de prevenție și de combatere a bullying-ului în școli
5. Managementul climatului pozitiv ca modalitate de prevenție a bullying-ului
6. Tipuri de bullying:
  - verbal;
  - fizic;
  - interrelațional.

7. Diferențierea între conflict și bullying
8. Caracteristici ale agresorilor și ale victimelor
9. Factori de risc vs Factori de protecție (pentru individ/ familie/ școală/ comunitate)
10. Cyberbullying vs Bullying-ul de tip tradițional
11. Definirea unui climat de securitate și susținere în sala de clasă;
12. Factori care influențează mediul din sala de clasă
13. Modalități de realizarea a conceptului "clasa care te susține";
14. Competențele socio-emotionale
  - comunicare;
  - empatie;
  - toleranță;
  - respect.
15. Perspective culturale și sociale asupra cyberbullying-ului;
16. Caracteristici ale agresorilor și victimelor în spațiul virtual

Modalități și procedee de evaluare

Comp. generale	Criterii de evaluare	Modalități de evaluare	Activități de învățare
1.	<ul style="list-style-type: none"> - selectarea de materiale și informații relevante pentru temă; - observarea și oferirea de feedback; - interpretarea situațiilor și argumentarea punctelor de vedere; - folosirea de informații în contexte noi. 	<ul style="list-style-type: none"> - observația; - examinarea orală; - autoaprecierea; - aprecierea realizată de alți elevi; - aprecierea realizată de profesor; 	<ul style="list-style-type: none"> - Sistematizarea informațiilor referitoare la situațiile de conflict și bullying. - Observarea tipurilor de comportament și analizarea acestora. - Lucrul în echipă pentru realizarea de sarcinini de lucru.

	<ul style="list-style-type: none"> - deprinderea de a gestiona cu succes negocierea de roluri în cadrul echipei; 	<ul style="list-style-type: none"> - conversația; - observația; 	<ul style="list-style-type: none"> - Deprinderea modului de a lucra în echipă : asumarea de responsabilități și roluri.
2.	<ul style="list-style-type: none"> - efectuarea corectă a sarcinilor de lucru; -observarea și înregistrarea de feedback individual și în echipă. 	<ul style="list-style-type: none"> - autoaprecierea; - aprecierea realizată de alți elevi; - aprecierea realizată de profesor; 	<ul style="list-style-type: none"> - Proiectarea unor metode de prevenție și de reacție în situații de bullying și cyberbullying. - Deprinderea abilităților de oferire a feedback-ului.
3.	<ul style="list-style-type: none"> -formularea de enunțuri pe baza observațiilor personale și a informațiilor extrase din diferite surse; -prezentarea concluziilor obținute și argumentarea opiniei; -folosirea de surse bibliografice cât mai diverse; 	<ul style="list-style-type: none"> - examinare orală; - referat; - experiment de laborator; 	<ul style="list-style-type: none"> - Lucrul pe grupe, colaborarea cu ceilalți colegi din grupă. - Utilizarea bibliografiei de pe Internet cu citarea sursei. - Utilizarea unor mijloace de editare sub forma de referat a informațiilor obținute. - Sustinerea de referate în fața clasei. - Participarea la dezbateri. -Formularea de interpretări, generalizări, particularizări asupra temelor prezentate - Prezentarea portofoliului.

Valori și atitudini

Acest opțional are în vedere formarea la elevi a următoarelor valori și atitudini:

- Manifestarea flexibilității și toleranței în relația cu ceilalți;
- Interesul pentru crearea unui climat pozitiv în sala de clasă;
- Preocuparea pentru învățare pe tot parcursul vieții;
- Curiozitate față de diversitatea de opinii și de personalități .

Planificare calendaristică

Noi și ceilalți. Tehnici de prevenire a bullying-ului

Tipul opționalului: optional ca disciplină nouă la clasa a IX-a

Durata: 1 an, 1 oră/săptămână

Autorul: Prof. Daiana Drăguș

Instituția de învățământ: Liceul "Andrei Mureșanu" Brașov

Nr. crt.	Unitatea de învățare	Competențe specifice	Conținuturi	Nr. ore	Săptămâna	Observații
1.	<u>Ce ne apropie și ce ne desparte</u>	1.2, 2.1, 3.1	<ul style="list-style-type: none"> - Identificarea așteptărilor și nevoilor cursanților; - Trăsături ale personalității care ne apropie și care ne diferențiază - Definirea conceptelor de bullying și cyberbullying; - Analize de caz; <p>Evaluare : realizarea unui video de prezentare</p>	7	5.09 - 9.09.2022 S 1 12.09 - 16.09.2022 S 2 19.09 – 23.09.2022 S 3 26.09 - 30.09.2022 S 4 3.10 - 7.10.2022 S 5 10.10 - 14.10.2022 S 6 17.10 - 21.10.2022 S 7	
2.	<u>E doar un conflict?</u>	1.1, 1.2, 2.2, 3.2	17. Tipuri de bullying; 18. Diferențierea între conflict și bullying; 19. Caracteristici ale agresorilor și ale victimelor 20. Factori de risc vs Factori de protecție (pentru individ/familie/școală/comunitate) 21. Cyberbullying vs Bullying-ul de tip tradițional Evaluare: realizarea unei	7	31.10. - 4.11.2022 S 8 7.11 - 11.11.2022 S 9 14.11 – 8.11.2022 S 10 21.11 - 25.11.2022 S 11 28.11 - 2.12.2022 S 12 5.12 - 9.12.2022 S 13 19.12 - 22.12.2022 S 14	

			prezentări pe o temă la alegere (lucru în echipă)			
3.	<u>Clasa care te susține</u>	1.1, 1.2, 2.1, 2.2	<ul style="list-style-type: none"> - Definirea unui climat de securitate și susținere în sala de clasă; - Factori care influențează mediul din sala de clasă - Modalități de realizarea a conceptului "clasa care te susține"; - Competențele socio-emotională <p>Evaluare: realizarea unei prezentări pe o temă la alegere (individual)</p>	6	09.01 -13.01.2023 S 15 16.01 -20.01.2023 S 16 23.01 -27.01.2023 S 17 30.01 -3.02.2023 S 18 06.02 -10.02.2023 S 19 13.02 -17.02.2023 S 20	
4.	<u>Mediul virtual : prieten sau dușman?</u>	1., 2.2, 3.1, 3.2	22. Perspective culturale și sociale asupra cyberbullying-ului; 23. Tipuri de cyberbullying; 24. Caracteristici ale agresorilor și victimelor în spațiul virtual; 25. Modalități de conștientizare a severității cyberbullying-ului Evaluare: evaluare între colegi și autoevaluare	6	27.02 -03.03.2023 S 21 06.03 -10.03.2023 S 16 13.03 -17.03.2023 S 17 20.03 -24.03.2023 S 18 27.03 -31.03.2023 S 19 Săptămâna Școala Altfel 03.04 -06.04.2023 S 20	
5.	<u>Cei cinci stâlpi ai colaborării</u>	1.1, 1.2, 2.1, 2.2, 3.1, 3.2	- Elemente ale auto-motivării: definirea scopurilor SMART - Recomandări legate de cele mai potrivite modalități de a reacționa într-o situație de tip bullying; - Cei cinci stâlpi ai colaborării - Modelul Olweus de prevenție și de combatere a bullying-ului în școli	8	19.04 -21.04.2023 S 14 24.04 -28.04.2023 S 15 Săptămâna Verde 02.05 -05.05.2023 S 16 08.05 -12.05.2023	

			- Managementul climatului pozitiv ca modalitate de prevenție a bullying-ului Evaluare: portofoliul personal		S17 15.05 -19.05.2023 S18 22.05 -26.05.2023 S33 29.05 -25.06.2023 S34 06.06 -09.06.2023 S35	
10.			<u>Recapitulare finală; Feedback</u>	1	12.06 -16.06.2023 S35	